

Hrvatsko botaničko društvo – novosti i pregled zbivanja u 2019.

NENAD JASPRICA*, MARA VUKOJEVIĆ, DAMIRA TAFRA

Hrvatsko botaničko društvo, Rooseveltov trg 6, HR-10000 Zagreb, Hrvatska

* **Autor za dopisivanje / corresponding author:** nenad.jasprica@unidu.hr

Tip članka / article type: novosti / news

Povijest članka / article history: primljeno / received: 3.9.2020., prihvaćeno / accepted: 22.09.2020.

Jasprica, N., Vukojević, M., Tafra, D. (2020): Hrvatsko botaničko društvo – novosti i pregled zbivanja u 2019. Glas. Hrvat. bot. druš. 8(1): 54-58.

Aktivnosti članova Hrvatskog botaničkog društva (HBoD) u 2019. najvećim dijelom su bila usmjerena u realizaciji projekata te organiziranju znanstveno-popularnih predavanja te dvaju znanstvenih skupova.

U 2019. godini HBoD je pod vodstvom svojih članova provodilo više projekata različitih naručitelja (Tablica 1). Tri su projekta zatvorena (Tablica 2).

Tablica 1. Prikaz projekata vođenih preko HBoD-a tijekom 2019.

Voditelj	Naziv projekta
A. Alegro	Inventarizacija flore i vegetacije Spomenika prirode Vrelo Une
A. Alegro	Centar za posjetitelje Krasno, Izrada detaljnih stručnih elaborata uređenja postava, Grupa VI. - flora i vegetacija
A. Alegro	Istraživanja sastava vrsta algi porodice Characeae
A. Alegro	Flora i vegetacija mahovina i vaskularnih biljaka sedrenih barijera Plitvičkih jezera
A. Alegro	Terenska istraživanja - zeleni prsten
M. Gligora Udovič	NP Krka - Dijatomeje rijeke Krke, od izvora do ušća
V. Hršak	Istraživanje flore starog dijela Nacionalnog parka Krka, I i II faza
N. Jasprica	Znanost u službi umjetnosti
T. Nikolić	Analiza postojećih podataka s razradom metodologije kartiranja za strane i invazivne strane vrste biljaka
V. Šegota	NP Sjeverni Velebit - Monitoring travnjaka pod režimom ispaše na području NP Sjeverni Velebit u 2018. godini
N. Vuković	Istraživanje i kartiranje invazivnih stranih vrsta <i>Myriophyllum heterophyllum</i> Michx. i <i>Egeria densa</i> Planchon u području ekološke mreže Delte Neretve
N. Vuković	Kartiranje odabranih kopnenih invazivnih biljnih vrsta

Tablica 2. Projekti zatvoreni tijekom 2019.

Voditelj	Naziv projekta
A. Alegro	PP Papuk – Istraživanje flore mahovina
V. Hršak	Model obnove kamenjarskih travnjaka paljenjem
V. Šegota	Općina Klis – izrada i tisak popularno-znanstvenog vodiča: Biljke tvrđave Klis

Tablica 3. Predavanja organizirana od strane HBoD-a u 2019.

17.01.2019.	Slavo Jakša, Toni Nikolić	Kartiranje flore Parka prirode Biokovo – predstavljanje projekta
31.01.2019.	Petar Kružić	Invazivna alga <i>Caulerpa cylindracea</i> Sonder u Velikom jezeru (NP Mljet)
14.02.2019.	Damir Viličić	Biološka raznolikost u urbanom planiranju
28.02.2019.	Dunja Leljak Levanić	Epigenetička fleksibilnost biljaka
14.03.2019.	Ivana Herceg Bulić	Urbana klima i primjena plave i zelene infrastrukture kao mjera za ublažavanje toplinskog stresa u gradovima
28.03.2019.	Kristina Pikelj	Nasipavanje plaža u Hrvatskoj – korist ili šteta
11.04.2019.	Adriana Trotta	Antibiotic resistant bacteria in loggerhead sea turtles as bioindicators of pollution in Adriatic Sea
25.04.2019.	Ivica Ljubičić, Sandro Bogdanović, Ana Terlević	U potrazi za karanfilima (<i>Dianthus sylvestris</i> agg.) po Balkanu
09.05.2019.	Jelena Mlinarec Novosel	Evolucija i podrijetlo roda <i>Pulsatilla</i> - nastanak travnjačkih zajednica
30.05.2019.	Tomislav Ivanković	Vizualizacija bakterijskog biofilma korištenjem rendgenske mikrotomografije
13.06.2019.	Adela Jurković	Dalmatinski buhač – značajke i posebnosti ponavljajuće DNA ovog jadranskog dragulja
14.11.2019.	Hrvoje Kutnjak	Svjetski atlas dezertifikacije III. Izdanje
05.12.2019.	Sandra Radić Brkanac	Putopis – od Seattle do sekvoja

Sukladno Financijskom izvješću za 2019., tijekom 2019. ostvareni prihodi HBoD-a iznosili su 457.776,00 kn (prihodi od pružanja usluga 286.337,00 kn, prihodi članarina 9.490,00 kn, financijski prihodi-kamate 38,00 kn, donacije iz državnog proračuna 87.921,00 kn), a ostvareni rashodi bili su 474.679,00 kn (službena putovanja 83.993,00 kn, usluge 310.978,00 kn, materijal i sirovine 40.348,00 kn, financijski rashodi 2.686,00 kn, ostali materijalni rashodi 20.305,00 kn). Na dan 2. prosinca 2019. (na dan održavanja Godišnje skupštine HBoD-a) stanje na računu je bilo 153.897,00 kn. Od toga su sredstva HBoD 23.444,05 kn (MZO duguje 15.400,00 kn; 18.434,06 kn projekti; 9.490,00 kn članarine). HBoD je u 2019. dodijelilo jednokratne stipendije studentima (sudjelovanje na skupovima) u iznosu od 5.550,00 kn, troškovi računovodstva bili su 10.800,00 kn, administrativni trošak (tajništvo) 17.478,78 kn, prijelom stranica za Glasnik Hrvatskog botaničkog društva 1.230,00 kn te članarina međunarodnim udruženjima u iznosu od 599,20 kn.

U 2019. HBoD je organiziralo dva skupa: međunarodni skup 7th *European Phycological Congress* i domaći skup s međunarodnim sudjelovanjem Šesti Hrvatski botanički simpozij.

U razdoblju od 25. do 30. kolovoza 2019., u organizaciji Hrvatskog botaničkog društva, održan je međunarodni kongres - 7th *European Phycological Congress*, EPC7 [<http://epcseven.biol.pmf.hr/>], organizatorica i domaćin izv. prof. dr. sc. Zrinka Ljubešić. Sudjelovalo je 432 sudionika iz 48 država svijeta, uključujući predstavnike akademske zajednice, gospodarstva, obrazovanja te državnih institucija koje povezuje rad u nekom od područja algologije. Radilo se u tri paralelne sekcije u 18 simpozija, te su održane dvije radionice i jedan satelitski simpozij. Široki raspon simpozija uključivao je fundamentalnu znanost, industriju, zaštitu okoliša i legislative, obnovljive izvore energije, obrazovanje i popularizaciju znanosti. Održana su četiri plenarna predavanja, jedno popularno predavanje i 163 usmenih priopćenja te 243 posterska izlaganja. Osim iznimno kvalitetnog znanstvenog

sadržaja u čijem formiranju je sudjelovala međunarodna znanstvena zajednica (znanstveni odbor i 39 eminentnih znanstvenika koji predsjedavaju 18 simpozija EPC7), bio je organiziran niz dodatnih događanja [<http://epcseven.biol.pmf.hr/social-events/>]. Izdvojili bismo dva izleta u Zagrebu i u okolicu [<http://epcseven.biol.pmf.hr/gallery/>], te su u suradnji s Likovnom akademijom Sveučilišta u Zagrebu i Francuskim veleposlanstvom postavljene i otvorene izložbe u tri galerije u centru Zagreba [<http://efk.alu.hr/>] (Ljubešić 2019).

Šesti Hrvatski botanički simpozij s međunarodnim sudjelovanjem

Šesti Hrvatski botanički simpozij s međunarodnim sudjelovanjem [<https://www.imp-du.com/sesti-hrvatski-botanicki-simpozij>], također, je održan u Hotelu Esplanade u Zagrebu od 30. kolovoza do 1. rujna 2019. Hrvatsko botaničko društvo je temeljem Javnog poziva MZO tražilo sufinanciranje skupa u iznosu od 15.000,00 HRK, a MZO je organizaciju Šestog Hrvatskog botaničkog simpozija poduprlo u iznosu od 7.253,00 HRK (KLASA: 402-07/19-09/00093; URBROJ: 533-03-19-0002). Zahtjevi za sponzorstvom koje smo poslali potencijalnim institucijama i tvrtkama, uključujući HAZU, nisu nam odobreni. Turistička zajednica Grada Zagreba sudjelovala je s promotivnim (turističkim) materijalima za sudionike skupa. Program se sastojao od usmenih i posterskih izlaganja te okruglih stolova i radionica. U programu je sudjelovalo pet pozvanih predavača koji su održali plenarna predavanja. To su bili prof. dr. sc. Marko Sabovljević iz Beograda (Srbija), dr. sc. Sanja Kovačić (PMF UNIZG), dr. sc. Ivana Rešetnik (PMF UNIZG), dr. sc. Jadranka Stojanovski (UNIZD) i dr. sc. Dunja Šamec iz Zagreba (IRB Zagreb). Održano je 21 redovito usmeno izlaganje i 41 postersko. Na skupu je ukupan broj autora bio 205. Osim iz Hrvatske, izlagači i sudionici su bili iz Austrije, Ujedinjene Kraljevine, Slovenije, Mađarske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Albanije, Italije i Sjeverne Makedonije. Usmena izlaganja članova Algološke sekcije Hrvatskog botaničkog društva bila su sastavni dio

programa 7th *European Phycological Congress* (Hotel Esplanade, Zagreb, 25. – 30. kolovoza 2019.) kojega je organizirala izv. prof. dr. sc. Zrinka Ljubešić (PMF UNIZG) i Hrvatsko botaničko društvo. Najveći broj izlaganja odnosio se na taksonomska i florističko-vegetacijska istraživanja. Sažetci svih izlaganja nalaze se u Knjizi sažetaka [Jasprica, N., Car, A. (ur.), 2019. Knjiga sažetaka Šestog Hrvatskog botaničkog kongresa (Book of Abstracts of Sixth Croatian Botanical Congress), Hrvatsko botaničko društvo, Zagreb, 1-99.; ISBN 978-953-8097-02-7; CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001035279]. Simpozij je popraćen još s tri radionice/okrugla stola, koji su organizirani s ciljem (i) ukazati i rješavati probleme te tako osigurati bolje korištenje baze podataka hrvatske flore (*Flora Croatica Database*); (ii) prezentacija djela *Flora Croatica* autora prof. dr. sc. Tonija Nikolića te nakladnika izdavačke kuće Alfa d.d., Zagreb; (iii) okrugli stol Zbirke (Collections) organiziran je kako bi ukazali na probleme upravljanja zbirkama i njihovog financiranja u Hrvatskoj i šire. Na kraju skupa održani su Zaključci (Closing remarks) kojem su moderirali: A. Alegro, S. Bogdanović, N. Jasprica, N. Jogan (SLO) i Z. Ljubešić. Sudionici 6. Hrvatskog botaničkog simpozija su 1. rujna 2019. bili na izletu na Mrežnici (Jasprica 2019).

Uspješan rad ostvarile su i sve sekcije koje djeluju u sklopu HBoD-a (Tablica 3).

Sekcija botaničkih vrtova i arboretuma

Članovi sekcije su organizirali Tjedan botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske, koji je održan od 13. do 19. svibnja 2019. Supokrovitelji su bila tri ministarstva i HAOP, ali bez pružene financijske potpore. Svečano otvorenje Tjedna bilo je u Botaničkom vrtu PMF-a u Zagrebu. Svi programi vrtova objavljeni su na stranicama HBoD. U Botaničkom vrtu PMF-a u sklopu Tjedna predstavljena je knjiga *Biljke tvrđave Klis* autora Vedrana Šegote i Ivana Limića. U svibnju i listopadu 2019. održani su redoviti sastanci Konzorcija europskih botaničkih vrtova (*European*

Botanic Gardens Consortium, BGCI) na kojima se raspravljalo o zajedničkim aktivnostima europskih botaničkih vrtova te o razmjeni biljnog materijala između botaničkih vrtova i nabavi biljnog materijala izvan EU. Na Godišnjoj skupštini HBoD za novog pročelnika Sekcije botaničkih vrtova i arboretuma, a nakon odlaska u mirovinu dosadašnje pročelnice mr. sc. Biserke Juretić, jednoglasno je izabran dr. sc. Vanja Stamenković.

Algološka sekcija

Organiziran je i održan 7th *European Phycological Congress* (organizatorica i domaćin izv. prof. dr. sc. Zrinka Ljubešić). Ostvarena je suradnja s Kinom (prof. dr. sc. Anđelka Plenković). Održan je sastanak članova Glavnog odbora the *Federation of European Phycological Societies* (FEPS) 25. kolovoza 2019. u Zagrebu. Sljedeće godine Hrvatska (Z. Ljubešić) preuzima predsjedanje u Glavnom odboru FEPS. U sklopu projekta Dijatomeje rijeke Krke – od izvora do ušća (voditeljica izv. prof. dr. sc. Marija Gligora Udovič), koji su zajedno proveli Hrvatsko botaničko društvo, Biološki odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta sv. Ćirila i Metoda u Skopju, Institut Ruđer Bošković i Javna ustanova „Nacionalni park Krka“, u protekle dvije godine obavljeno je istraživanje s ciljem prikupljanja dosadašnjih spoznaja te sistematiziranja i revidiranja popisa i rezultata uzorkovanja od izvora do ušća rijeke Krke. Glavni cilj bilo je dobivanje sustavnog popisa dijatomeja na području rijeke Krke te izrada trajnih preparata u svrhu njihova pohranjivanja u Hrvatsku nacionalnu zbirku dijatomeja. Rezultati istraživanja predstavljeni su 18. listopada 2019. u Interpretacijskom centru katedrale sv. Jakova „Civitas sacra“ u Šibeniku. Dana 9. prosinca 2019. predstavljena je u HAZU u Zagrebu Hrvatska nacionalna zbirka dijatomeja koja se nalazi na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a u organizaciji Vijeća za prirodnoznanstvena istraživanja Jadrana HAZU te pod pokroviteljstvom Razreda za prirodne znanosti HAZU

Nomenklaturno-taksonomska sekcija s izvješćem o radu Glasnika Hrvatskog botaničkog društva

Godina 2019. jest ujedno sedma godina izlaženja časopisa Glasnika Hrvatskog botaničkog društva. U 2019. godini objavljeno je ukupno 13 priloga u četiri kategorije (izvorni znanstveni radovi, kratko znanstveno priopćenje, vijesti, prilozi bibliografiji flore i vegetacije). U pripremi je volumen 8(1) za 2020. s ukupno šest radova. Jedini troškovi Glasnika su prijelom i grafičko uređenje, a koji se plaćaju prema broju stranica. To je za prošlu godinu iznosilo 1.230,00 kn.

Dendrološka sekcija

Izrađena je web-stranica za pregled dendrološke herbarijske zbirke *Herbarium DEND*, s javnim pristupom (bez korisničkog imena i zaporke), dostupna je na internetskoj stranici Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom 2019. pohranjeno je i obrađeno 928 novih herbarskih listova. Do prosinca 2019. zbirka ima obrađen 5081 herbarski list s 964 različitih drvenastih vrsta iz 351 roda i 113 porodica. Članovi Dendrološke sekcije donirali su 50 sadnica drvenastih biljaka Školskom arboretumu Šumarske i drvodjeljske škole u Karlovcu. Biljke su posađene u proljeće i jesen 2019. Članovi Dendrološke sekcije su u suradnji s Šumarskim fakultetom sudjelovali u organizaciji državnoga natjecanja šumarskih škola u Hrvatskoj, u disciplini „Šumarstvo“, sudjelovalo je sedam škola s 14 natjecatelja. Natjecanje je održano od 26. do 28. ožujka 2019. na Zagrebačkom velesajmu i na NPŠO Dotrščina. U okviru Dana otvorenih vrata Šumarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 12. travnja 2019., održane su radionice te obilazak dendrološke zbirke za učenike osnovnih i srednjih škola i širu javnost.

Sekcija za herbarijske zbirke

Na 6. Hrvatskom botaničkom simpoziju 2019. održan je okrugli stol o herbarijskim zbirkama. Ciljevi Sekcije su i dalje kontinuirano raditi na

herbarijskim zbirkama, posebno na usavršavanju i usklađivanju herbarijskih protokola između različitih zbirki. Održana je izložba „Gramina Hungarica de Degen ili što bismo bez trave“, u Hrvatskom prirodoslovnom muzeju autorica dr. sc. Suzane Buzjak i dr. sc. Zorane Sedlar.

Sekcija za vegetacijsku ekologiju

Na Godišnjoj skupštini završen je postupak utemeljenja Sekcije za vegetacijsku ekologiju. Zadatak Sekcije jest organizirano djelovanje unutar HBoD-a, povezivanje članstva, lakša dostupnost informacija, lobiranje na nacionalnoj razini, istupanje u javnosti, prijenos znanja, prema potrebi izdavanje publikacija, potpora razmjeni studenata. Članovi Inicijativnog odbora za utemeljenje Sekcije bili su Željko Škvorc, Nenad Jasprica i Daniel Krstonošić. Upravni odbor HBoD podržao je inicijativu te usvojio nacrt Pravilnika o radu sekcije. Za pročelnika sekcije jednoglasno je izabran Željko Škvorc na Godišnjoj skupštini 9. prosinca 2019. U 2020. članovi Sekcije imaju zadatak pripremiti 39th Meeting of the Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology, koji će se održati u Dubrovniku od 14. do 17. travnja 2021. [informacije su dostupne na <http://www.eadsve.org>].

U planu rada HBoD-a za 2020., predviđena je izrada i postavljanje u funkciju nove web-stranice, organizacija botaničke ekskurzije na Sjeverni Velebit, organiziranje Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma, predavanja, radionica i okruglih stolova te publiciranje Glasnika.

Literatura

- Jasprica, N. (2019): The Sixth Croatian Botanical Symposium, held in Zagreb, Croatia (August 30–September 1, 2019). *Acta Botanica Croatica* 78(2): S1-S1.
- Ljubešić, Z. (2019): The Seventh European Phycological Congress held in Croatia in August 2019. *Acta Botanica Croatica* 78(2): S2-S4.